

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Υμηττού 47-51, 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 210-72.24.123 FAX 210-72.23.584

(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Αριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/855

Εν Καισαριανῇ τῇ 17ῃ Αὐγούστου 2007

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 67η

Πρὸς τοὺς Πανοσιολογιωτάτους καὶ Αἰδεσιμολογιωτάτους Πρεσβυτέρους,
τὸν Ἱεροκλήρκα καὶ τοὺς Ἐφημερίους,
τοὺς Εὐλαβεστάτους Διακόνους
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Θέμα:

**Περὶ χορηγήσεως ἀδείας τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου
καὶ σχετικῆς μετ' αὐτοῦ ρυθμίσεις.**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπελθούσας τροποποιήσεις εἰς τὸ δίκαιον τοῦ γάμου μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Ν. 1250/1982, δι' οὗ ἐτροποποιήθησαν ἄρθρα τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀναφερόμενα εἰς τὴν σύναψιν τοῦ γάμου μεταξὺ τῶν ἐλλήνων πολιτῶν καὶ εἰσήχθη ὁ θεσμὸς τοῦ «πολιτικοῦ γάμου», καθορίζομεν τὰς προϋποθέσεις χορηγήσεως τῆς ἐπισκοπικῆς ἀδείας διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ ἱεροῦ Μυστηρίου τοῦ γάμου.

Α'. Ἐκδοσις Ἀδείας

1. Διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπαραιτήτως ἀπαιτεῖται, ὅπως χορηγηθῇ ἡ ἀδεια τελέσεως τούτου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Μητροπολίτου.

2. Ἡ ἄδεια ἐκδίδεται ὑποχρεωτικῶς, μετὰ προηγουμένην ἔρευναν διὰ τὸ ἐὰν συντρέχουν οἱ νόμιμοι ὅροι διὰ τὸν τελεσθισόμενον Γάμον καὶ ἐὰν ἐγνωστοποιήθῃ κατὰ τὰ ἄρθρα 1368 καὶ 1370 τοῦ Α. Κ.

3. Ἡ ἐκδοθεῖσα ἄδεια τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ἰσχύει ἐπὶ ἑξάμηνον.

Β'. Ἀρμοδιότης ἐκδόσεως τῆς ἀδείας

1. Τὴν ἄδειαν τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ἐκδίδει ὁ Μητροπολίτης, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πνευματικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ὁποίου θὰ τελεσθῇ τὸ μυστήριον. Ἐν προκειμένῳ ἡμεῖς.

Εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν εἴτε ὁ ἓνας εἴτε ἀμφότεροι οἱ μελλόνυμφοι δὲν κατοικοῦν εἰς τὴν μητροπολιτικὴν περιφέρειαν τοῦ ἀρμοδίου νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἄδεια τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου Μητροπολίτου, ἥτοι τοῦ τόπου, εἰς ὃν θὰ τελεσθῇ τὸ μυστήριον, διὰ νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἄδεια τελέσεως τοῦ μυστηρίου, προσκομίζονται εἰς τὸν ἀρμόδιον πρεσβύτερον ἐφημέριον τὰ πιστοποιητικὰ ἀγαμίας τῶν μελλονύμφων. Ταῦτα ἐκδίδει ὁ πρεσβύτερος ἐφημέριος τῆς ἐνορίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, ἐπικυροῦνται δὲ ταῦτα ἀπαραιτήτως ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάγεται ὁ ἐκδοὺς τὰ πιστοποιητικὰ ἀγαμίας πρεσβύτερος ἐφημέριος.

2. Τὴν αἴτησιν πρὸς τὸν ἀρμόδιον Μητροπολίτην διὰ νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἄδεια τελέσεως τοῦ μυστηρίου ὑποβάλλει καὶ συγκροτεῖ τὸν φάκελλον τῶν δικαιολογητικῶν ἀναλόγως:

α'. Ἐφ' ὅσον οἱ μελλόνυμφοι προέρχονται ἀπὸ ἐνορίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἀρμοδίου Μητροπολίτου ὁ πρεσβύτερος ἐφημέριος τῆς ἐνορίας κατοικίας τῆς νύμφης.

β'. Ἐφ' ὅσον οἱ μελλόνυμφοι προτίθενται νὰ τελέσουν τὸ μυστήριον ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τὴν ὁποίαν διαμένουν, ὁ πρεσβύτερος ἐφημέριος εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ ὁποίου θὰ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

Γ'. Προϋποθέσεις τελέσεως τοῦ Μυστηρίου

α'. Τὸ μυστήριον τοῦ γάμου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἱερολογεῖται μεταξὺ βεβαπτισμένων χριστιανῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ τὰ προβλεπόμενα ὑπ' Αὐτῆς ὡς ἀναφέρονται κατωτέρω.

β'. Κατ' ἐξαίρεσιν καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς

Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐπιτρέπεται ἡ ἱερολογία γάμου καὶ μεταξὺ ἐτεροδόξων χριστιανῶν ἀνηκόντων ὅμως εἰς θρησκευτικὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινότητα ὁμολογοῦσαν πίστιν εἰς τὸν Τριαδικὸν Θεὸν καὶ τελοῦσαν βάπτισμα δι' ἐπικλήσεως τοῦ Ὁνόματος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ἐντολὴν «*βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ Ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*» (Ματθαίου κη' 29).

Δ'. Δικαιολογητικὰ δι' ἔκδοσιν τῆς ἀδείας τελέσεως τοῦ Μυστηρίου τοῦ γάμου.

1. Βεβαίωσις Βαπτίσματος

Ὁ μελλονύμφος ὀφείλει διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ὅπως προκομίσῃ ἀποδεικτικόν - βεβαίωσιν, ὅτι εἶναι βεβαπτισμένος καὶ εἶναι μέλος τῆς ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

2. Πιστοποιητικὸν ἀγαμίας

α'. Διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀδείας τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ὡς πρὸς τὸ κανονικὸν καὶ νομικὸν μέρος αὐτῆς, ἀπαιτεῖται ἡ πιστοποίησης α) τῆς καταστάσεως τῆς ἀγαμίας τῶν μελλονύμφων καὶ β) ὅτι δὲν ὑφίσταται συγγένεια μεταξὺ τῶν μελλονύμφων κωλύουσα τὸν Γάμον αὐτῶν. Τὸ πιστοποιητικὸν ἀγαμίας ἐκδίδεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς.

β'. Εἰδικώτερον τὰ πιστοποιητικὰ ἀγαμίας τῶν μελλονύμφων ἐκδίδει ὁ ὑπεύθυνος πρεσβύτερος ἐφημέριος, ὑποχρεούμενος, ἵνα ἐλέγξῃ τὴν γνησιότητα καὶ ἀκρίβεια τῶν στοιχείων τῶν μελλονύμφων, δηλαδὴ τὴν ταὐτοπροσωπίαν αὐτῶν, προκειμένου νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι δὲν ὑφίσταται συγγένεια μεταξὺ τῶν μελλονύμφων κωλύουσα τὸν γάμον αὐτῶν, οἱ ὅποιοι καὶ ὑπογράφουν ἀπαραιτήτως ἐνώπιον αὐτοῦ ὑπεύθυνον δήλωσιν. Ὁ ὑπεύθυνος πρεσβύτερος ἐφημέριος ὑποχρεοῦται ἐπίσης, ἵνα ἐλέγξῃ τὴν γνησιότητα καὶ ἀκρίβειαν τῶν στοιχείων, τῶν ἐμφανισθησομένων μαρτύρων διὰ νὰ βεβαιώσουν τὴν ἀγαμίαν τῶν μελλονύμφων καὶ ἐπὶ ἀνηλίκων, τῶν προσώπων τῶν ἀσκούντων τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν .

γ'. Πρὸς τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου πρεσβυτέρου ἐφημερίου οἱ μελλονύμφοι ὑπογράφουν ὑπεύθυνον δήλωσιν τοῦ Ν. Δ. 1599/1986, ἔχουσαν οὕτως:

«*Διαμένω μονίμως στὴν ἐνορίαν ἀπὸ τοῦ ἔτους εἶμαι ἄγαμος (καὶ ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως ἀναφέρεται), ἢ ἀπὸ τὴν διάζευξίν μου ἢ ἀπὸ τὴν χηρείαν μου καὶ ἕως τῆς σήμερον δὲν ἔχω τελέσει ἄλλον θρησκευ-*

τικὸν ἢ πολιτικὸν Γάμον, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ προτί-
θεμαι νὰ ἔλθω εἰς πρῶτον (Α) ἢ δεύτερον (Β) ἢ τρίτον (Γ) Γάμον μετὰ τοῦ
..... ἢ τῆς μετὰ τὸν ὁποῖον ἢ μετὰ
τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν συγγένειαν κωλύουσιν τὸν Γάμον ἔχω».

Ταύτην πρέπει νὰ ὑπογράψῃ ἰδιοχείρως ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ πι-
στοτοποιτικὸν ἀγαμίας μελλονύμφος καὶ νὰ τὴν ἀπευθύνῃ ὀνομαστικῶς
πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἐφημέριον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ πιστοποι-
ήσῃ τὴν ἀγαμίαν τοῦ αἰτοῦντος καὶ ὅχι ἀπροσώπως πρὸς τὸν Ἱερὸν Ναόν.

δ'. Τὸ πιστοποιτικὸν ἀγαμίας ἐκδίδει ὁ ἐφημέριος τῆς κατοικίας τοῦ
ἢ τῆς μελλονύμφου, ὅταν αὐτὸς ἢ αὐτὴ διαμένει ὑπὲρ τὰ 3 ἔτη εἰς τὴν ἐνο-
ρίαν. Ἐὰν ὁ ἢ ἡ μελλονύμφος δὲν ἐγεννήθῃ εἰς τὴν ἐνορίαν καὶ διαμένει διὰ
διάστημα κάτω τῶν 3 ἐτῶν εἰς αὐτήν θὰ προσκομίσῃ πιστοποιτικὸν ἀγαμίας
ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ ἢ αὐτῆς.

ε'. Τὴν ἔλλειψιν κωλύματος λόγῳ συγγενείας τῶν μελλονύμφων πιστο-
ποιεῖ ὁ πρεσβύτερος ἐφημέριος, στηριζόμενος εἰς τὴν ἐνυπόγραφον δήλωσιν
δύο μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι ὑπογράφουν ἐνώπιον αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκδιδόμενον
πιστοποιτικὸν ἀγαμίας καὶ δύναται νὰ εἶναι δύο συγγενεῖς ἢ ἐν ἐλλείψει
τούτων δύο οἰκογενειακοὶ φίλοι.

στ'. Εἰς τὸ ἐκδιδόμενον πιστοποιτικὸν ἀγαμίας πρέπει νὰ ἀναφέρεται·
I. ἡ αἰτία τῆς ἀγαμίας, ἐφ' ὅσον αὐτὴ εἶναι ἐπιγενόμενη, καὶ II. ὁ βαθμὸς τοῦ
τελεσθησομένου γάμου, εἰς τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ ἔλθουν οἱ μελλονύμφοι
διὰ τοῦ στερεοτύπου κειμένου ὡς ἑξῆς:

Πρώτη περίπτωσις:

ὅταν οἱ μελλονύμφοι συνάπτουν πρῶτον (Α') Γάμον.

«τυγχάνει ἄγαμος δυνάμενος ἢ δυναμένη νὰ συνάψῃ Γάμον πρῶτον (Α') μετὰ
τοῦ ἢ τῆς μετὰ τοῦ ὁποίου ἢ
τῆς ὁποίας οὐδεμίαν κωλύουσιν τὸν Γάμον συγγένειαν ἔχει».

Δευτέρα περίπτωσις:

Ὅταν ἀμφότεροι ἢ ὁ εἷς τῶν μελλονύμφων εἶναι διαζευγμένος
«τυγχάνει ἄγαμος ἐκ διαζεύξεως βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν
Διαζευκτηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως δυνάμενος ἢ δυναμένη
νὰ συνάψῃ Γάμον δεύτερον (Β') ἢ τρίτον (Γ') μετὰ τοῦ ἢ
τῆς μετὰ τοῦ ὁποίου ἢ τῆς ὁποίας οὐδεμίαν κω-
λύουσιν τὸν Γάμον συγγένειαν ἔχει».

Τρίτη περίπτωση:

ὅταν ὁ γάμος ἔχει ἀκυρωθεῖ.

«τυγχάνει ἄγαμος ἐπειδὴ ὁ προηγούμενος τελεσθεὶς γάμος αὐτοῦ ἢ αὐτῆς ἔχει ἀκυρωθεῖ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμὸν..... Δικαστικῆς ἀποφάσεως δυνάμενος ἢ δυναμένη νὰ συνάψῃ Γάμον δεύτερον (Β') ἢ τρίτον (Γ') μετὰ τοῦ ἢ τῆς μετὰ τοῦ ὁποίου ἢ τῆς ὁποίας οὐδεμίαν κωλύουσιν τὸν Γάμον συγγένειαν ἔχει».

Τετάρτη περίπτωση:

Ἐκ χηρείας

«τυγχάνει ἄγαμος ἐκ χηρείας βάσει τῆς ἀπὸ..... Ληξιαρχικῆς Πράξεως θανάτου τοῦ ἢ τῆς συζύγου, μεθ' οὗ ἢ μεθ' ἧς ἦτο συνεξευγμένος ἢ συνεξευγμένη, δυνάμενος ἢ δυναμένη νὰ συνάψῃ Γάμον δεύτερον (Β') ἢ τρίτον (Γ') μετὰ τοῦ..... ἢ τῆς....., μετὰ τοῦ ὁποίου ἢ τῆς ὁποίας οὐδεμίαν κωλύουσιν τὸν Γάμον συγγένειαν ἔχει».

ζ'. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τοῦ τελεσθησομένου μυστηρίου τοῦ γάμου, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 2320/1982 Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου, προσμετρῶνται ὅλοι οἱ τελεσθέντες προηγουμένως καὶ νομίμως λυθέντες Γάμοι εἴτε πολιτικοὶ εἴτε θρησκευτικοὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ οἰοῦνται ἄλλου δόγματος.

η'. Δι' ὅσους Ἕλληνες πολίτες ζητοῦν πιστοποιητικὸν ἀγαμίας, οἱ ὁποῖοι διὰ διαφόρους λόγους διαμένουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τοῦτο ἐκδίδεται, ἀφοῦ προσκομισθῇ ἡ ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ Ν. Δ. 1599/1986 ἔχουσα τὴν ἀνωτέρω ἀναφερομένην ἀναφορὰν ἐν τῷ στοιχείῳ (δ') ὑπογεγραμμένην ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου, θεωρημένου τοῦ γνησίου τῆς ὑπογραφῆς τοῦ αἰτοῦντος ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Προξενείου τῆς διαμονῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἢ Δημοσίας Ἀρχῆς τῆς χώρας διαμονῆς.

θ'. Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱ μελλόνυμφοι ἔχουν τελέσει προηγουμένως ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΓΑΜΟΝ, θὰ προσκομίζεται ἐπικυρωμένον ἀντίγραφον Ληξιαρχικῆς Πράξεως τελέσεως πολιτικοῦ γάμου, ὁ ὁποῖος ἱερολογούμενος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, μεταξὺ τῶν ἰδίων φυσικῶν προσώπων, δὲν θεωρεῖται νέος γάμος καὶ δὲν προσμετρᾶται.

Εἰς τὴν ὑπεύθυνον δήλωσιν ἐν προκειμένῳ θὰ δηλοῦται τὸ ἑξῆς:

«Ἔχω τελέσει πολιτικὸν Γάμον μετὰ τοῦ..... ἢ τῆς..... καὶ προτίθεται νὰ συνάψῃ μετ' αὐτοῦ ἢ αὐτῆς θρησκευτικὸν Γάμον πρῶτον (Α') ἢ δεύτερον (Β') ἢ τρίτον (Γ')» συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω.

ι'. Διὰ τοὺς ἀλλοδαποὺς μελλονύμφους τὸ πιστοποιητικὸν ἀγαμίας αὐτῶν ἐκδίδει ἢ κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἰθαγενείας αὐτῶν ἀρμοδία Ἀρχή.

ια'. Τὸ ἐκδοθὲν Πιστοποιητικὸν ἀγαμίας ἰσχύει ἐπὶ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ.

3. Διαzeugτήριον

α'. Εἰς τὴν περίπτωσιν συνάψεως γάμου ἐκ διαzeugξέως ἐνὸς ἢ ἀμφοτέρων τῶν μελλονύμφων τὸ προσκομιζόμενον δικαιολογητικόν, ἥτοι τὸ Διαzeugτήριον, πρέπει νὰ ἀναγράφῃ τὴν ἔνδειξιν «ΔΙΑ ΓΑΜΟΝ» καὶ νὰ προσδιορίζη καὶ τὸν βαθμὸν αὐτοῦ.

β'. Εἰς περίπτωσιν λυθέντος πολιτικοῦ γάμου, διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ὑποβάλλεται ἡ Ληξιαρχικὴ Πρᾶξις τοῦ τελεσθέντος πολιτικοῦ γάμου φέρουσα τὴν ἔνδειξιν τῆς λύσεως αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἐπικυρωμένον ἀντίγραφον τῆς Δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἔλυσε ἀμετακλήτως τὸν τελεσθέντα πολιτικὸν γάμον.

γ'. Εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν, κατετέθη Διαzeugτήριον διὰ τὴν τέλεσιν πολιτικοῦ γάμου ζητεῖται βεβαίωσις ὑπὸ τοῦ Ληξιαρχείου τοῦ τόπου, εἰς ὃν ἐτελέσθη ὁ πολιτικὸς γάμος, ὅτι παρεκρατήθη τὸ Διαzeugτήριον ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ληξιαρχείου ὡς δικαιολογητικὸν διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ πολιτικοῦ γάμου ἢ κατατίθεται φωτοαντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου, ἐπικυρωμένον ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ληξιαρχείου.

4. Ληξιαρχικὴ Πρᾶξις θανάτου συζύγου

Διὰ τὶς περιπτώσεις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ ἔλθουν εἰς δεύτερον (Β') ἢ τρίτον (Γ') Γάμον ἐκ χρείας, ἀπαιτεῖται ἐπικυρωμένη Ληξιαρχικὴ Πρᾶξις θανάτου τοῦ κεκοιμημένου ἢ τῆς κεκοιμημένης συζύγου.

Ἐκτὸς τῆς ἐπικυρωμένης Ληξιαρχικῆς Πράξεως θανάτου, θὰ προσκομίζονται:

α) Πιστοποιητικὸν ἢ φωτοαντίγραφον τῆς Ληξιαρχικῆς Πράξεως τοῦ τελεσθέντος γάμου μετὰ τοῦ ἐκλιπόντος συζύγου.

β) Εἰς τὴν ὑπεύθυνον δήλωσιν τοῦ Ν. Δ. 1599/1986, ὁ ἢ ἡ μελλονύμφος θὰ δηλώσῃ, ὅτι «μετὰ τὴν χρείαν μου εἶμαι ἄγαμος καὶ δὲν ἔχω τελέσει ἄλλον θρησκευτικὸν Γάμον ἢ πολιτικὸν Γάμον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ προτίθεται νὰ συνάψῃ δεύτερον (Β') ἢ τρίτον (Γ') Γάμον μετὰ τοῦ ἢ τῆς μὲ τὸν ὁποῖον ἢ μὲ τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν συγγένειαν κωλύουσιν τὸν Γάμον ἔχω».

γ) Πιστοποιητικὸν ἀγαμίας αὐτῶν.

5. *Πρᾶξις προσδιορισμοῦ ἐπωνύμου τέκνων κατὰ τὸν Ν. 1329/1983. «ἐφαρμογὴ τῆς συνταγματικῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος ἀνδρὸς καὶ γυναικός»*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1505 τοῦ Α. Κ. προκειμένου νὰ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου ὁ πρεσβύτερος ἐφημέριος ὀφείλει νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς μελλονύμφους κοινὴν δήλωσιν περὶ τοῦ ἐπωνύμου, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχουν ἀπὸ κοινοῦ ἅπαντα τὰ τέκνα, τὰ ὁποῖα θὰ προέλθουν ἐκ τοῦ γάμου αὐτῶν. Ἐὰν δηλαδὴ τὰ τέκνα αὐτῶν θὰ ἔχουν τὸ ἐπώνυμον τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς αὐτῶν ἢ συνδυασμὸν τῶν δύο ἐπωνύμων αὐτῶν. Οὐδέποτε ὅμως ἐπιτρέπεται νὰ περιλαμβάνωνται περισσότερα ἀπὸ δύο ἐπώνυμα. Ἡ ὑπογραφομένη δήλωσις εἶναι ἀμετάκλητος.

Ταῦτα διαλαμβάνει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 2374 (3206/2216) 28.12.1983 Συνοδικὴ Ἐγκύλιος.

6. *Μεικτὸς γάμος, ἥτοι γάμος μεταξὺ ὀρθοδόξου καὶ ἐτεροδόξου χριστιανοῦ*

Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία κατ' ἐξαίρεσιν καὶ ἐξ ἐπιεικοῦς ἐμπνεομένη πνεύματος ἐπέτρεψε τὴν σύναψιν μεικτοῦ γάμου, δηλαδὴ γάμου μεταξὺ μέλους τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μετὰ ἐτεροδόξου χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνήκει εἰς θρησκευτικὴν κοινότητα, ἡ ὁποία ὁμολογεῖ καὶ πιστεύει εἰς τὸν Τριαδικὸν Θεὸν καὶ τελεῖ τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος «εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Διὰ τὴν τέλεσιν μεικτοῦ γάμου δηλαδὴ γάμου ὀρθοδόξου μετὰ ἐτεροδόξου ἀπαιτεῖται:

α'. Πιστοποιητικὸν βαπτίσεως τοῦ ἢ τῆς μελλονύμφου ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν κοινότητα, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται.

β'. Βεβαίωσις εἰς τὴν ὁποίαν νὰ πιστοποιῇται ἡ ἀγαμία, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, εἴτε ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας θρησκευτικῆς ἀρχῆς τοῦ δόγματος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἴτε ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἰθαγενείας ἀρχῆς, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀλλοδαπός.

γ'. Ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ Ν. Δ. 1599/1986, τὴν ὁποία θὰ ὑπογράψῃ τὸ ἐτερόδοξον μέλος καὶ θὰ ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ὀρθόδοξον ἐφημέριον, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ δηλοῦται ὅτι: «τὰ τέκνα τὰ ὁποῖα θὰ γεννηθοῦν ἀπὸ τὸν γάμον μετὰ τοῦ..... ἢ τῆς..... θὰ ἀνατραφοῦν κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν Ὀρθόδοξον Δόγμα», συνωδὰ τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 2141 (1417/602)19.4.1977 Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ.

δ'. Ἐάν ὁ εἷς τῶν ἐτεροδόξων τυγχάνει διαζευγμένος ἢ ἐκ χηρείας, θὰ

πρέπει να προσκομίση επίσημον έγγραφον ἐκ τοῦ ὁποίου να πιστοποιῇται τὸ γεγονὸς τῆς διαζεύξεως ἢ τῆς χηρείας ἥτοι Διαζευκτήριον ἢ Δικαστικὴν ἀπόφασιν λύσεως τοῦ τελεσθέντος γάμου καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς χηρείας Ληξιαρχικὴ Πρᾶξις θανάτου τοῦ ἢ τῆς συζύγου.

7. Διὰ τοὺς ἀλλοδαποὺς μελλονύμφους

α'. Κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ Ν. 1975/1991 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 184) καὶ τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 84 τοῦ Ν. 3386/2005 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 23.8.2005) διὰ τὸν ἀλλοδαπὸν ἢ τὴν ἀλλοδαπὴν μελλονύμφον ἀπαιτεῖται ἐπιπλέον καὶ ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ἢ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἐπίσημον ἐγγράφον, ἐκ τοῦ ὁποίου να ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἀλλοδαπὸς ἢ ἡ ἀλλοδαπὴ εὐρίσκεται νομίμως εἰς τὴν Ἑλλάδα.

β'. Ὅλα τὰ προσκομιζόμενα δικαιολογητικὰ τῶν ἑτεροδόξων ἢ ὁμοδόξων ἀλλοδαπῶν μελλονύμφων πρέπει νὰ εἶναι ἐπισήμως μεταφρασμένα ἐκ τοῦ Μεταφραστικοῦ Γραφείου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ νὰ φέρουν τὴν Ἐπισημείωσιν τῆς Χάγης (APOSTILLE) ἢ ἄλλως Σφραγίδα τῆς Χάγης, κατὰ τὰ ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ Ν. 1497/1984 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 188), ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 2503/1997 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 107).

8. Συγκατάθεσις διὰ τοὺς ἀνηλίκους

Εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἀμφότεροι ἢ ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς μελλονύμφους εἶναι ἀνήλικος, δηλαδὴ δὲν ἔχει συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας ἀπαιτεῖται ἀπόφασιν δικαστηρίου κατὰ τὸ ἄρθρον 1350 τοῦ Α. Κ.

9. Γνωστοποιήσις τοῦ μέλλοντος γάμου κατὰ τὰ ἄρθρα 1369-1370 τοῦ Α. Κ.

Προσκομίζεται τὸ φύλλον τῆς Ἡμερησίας Ἐφημερίδος ἐνθα ἐδημοσιεύθη ἡ ἀναγγελία τοῦ τελεσθησομένου μυστηρίου τοῦ γάμου, τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἐπώνυμα τῶν μελλονύμφων, τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν, τὸ ὄνομα τῶν γονέων αὐτῶν, ὁ τόπος γεννήσεως καὶ κατοικίας αὐτῶν καὶ τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου.

Ε'. Ὅροι διὰ τὴν σύναψιν τοῦ γάμου

Τοὺς ὅρους τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ὅπως αὐτοὶ ἰσχύουν σήμερον, ἐρειδόμενοι εἴτε ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων εἴτε ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (Α. Κ.), ἀναφέρει λεπτομερῶς ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 2320/1982 Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος.

Ὅθεν διὰ τὴν τέλεσιν θρησκευτικοῦ γάμου ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν ἀκολουθῶν ὅρων:

α'. Νὰ ὑφίσταται συμφωνία τῶν μελλονύμφων δηλουμένη αὐτοπροσώπως καὶ ἄνευ αἰρέσεως ἢ προθεσμίας (ἄρθρον 1350 παρ. 1 Α. Κ.), ἡ ὁποία τεκμαίρεται ἀμαχήτως ἐκ τῆς παρουσίας τῶν μελλονύμφων κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου.

Ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ συνάψουν γάμον οἱ ἀνίκανοι πρὸς δικαιοπραξίαν, ἥτοι ὅσοι εἴτε δὲν ἔχουν συμπληρώσει τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των εἴτε εὐρίσκονται εἰς κατάστασιν πλήρους στερητικῆς δικαστικῆς συμπαράστασεως (ἄρθρον 128 Α. Κ.), ὡς καὶ ὅσοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ μυστηρίου δὲν ἔχουν συνείδησιν τῶν πράξεών των ἢ εὐρίσκονται εἰς ψυχικὴν ἢ διανοητικὴν διαταραχὴν περιορίζουσαν ἀποφασιστικῶς τὴν λειτουργίαν τῆς βουλήσεώς των (ἄρθρον 131 παρ. 1 Α. Κ.).

β'. Οἱ μελλονύμφοι πρέπει νὰ ἔχουν συμπληρώσει τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Εἰς περίπτωσιν ἀνηλικιότητος δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιτρέψῃ τὸν Γάμον, τηρουμένων τῶν ὅρων τοῦ ἁρθρου 1350 παρ. 2 τοῦ Α. Κ.

Εἰς περίπτωσιν εἴτε μερικῆς στερητικῆς δικαστικῆς συμπαράστασεως εἴτε ἐπικουρικῆς δικαστικῆς συμπαράστασεως πλήρους ἢ μερικῆς, ἂν ἔχῃ εἰδικῶς ἀπαγορευθεῖ ἡ σύναψις γάμου, ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου, τηρουμένων τῶν ὅρων τοῦ ἁρθρου 1352 Α. Κ.

ΣΤ'. Κωλύματα τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου

Τὰ διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος κωλύματα ἀναφέρει ἐπίσης λεπτομερῶς ἡ προδιαληφθεῖσα Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος.

Εἶναι δὲ ταῦτα τὰ ἑξῆς:

α'. Κωλύεται ἡ σύναψις νέου γάμου πρὶν ἢ ἀμετακλήτως λυθῇ ἢ ἀκυρωθῇ προϋφιστάμενος γάμος, ἀνεξαρτήτως τοῦ τύπου τῆς τελέσεώς του (ἄρθρον 1354 Α. Κ.).

β'. Κωλύεται ὁ γάμος μεταξὺ συγγενῶν ἐξ αἵματος κατ' εὐθείαν μὲν γραμμὴν ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δὲ μέχρι καὶ τοῦ τετάρτου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου (ἄρθρον 1356 Α. Κ.).

Τὸ κώλυμα ἰσχύει καὶ ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἢ δικαστικῆς ἀναγνώρισεως τέκνου (ἄρθρον 1484 Α. Κ.).

Ἐκ τῆς ὑποβοηθουμένης ἀναπαραγωγῆς δημιουργεῖται συγγένεια ἐξ αἵματος εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἐτερολόγου γονιμοποιήσεως καὶ τῆς παρενθέτου μητέρας. Οἱ ἐμπλεκόμενοι εἰς τὴν διαδικασίαν συνδέονται διὰ συγγενείας ἐξ αἵματος καὶ κωλύεται ὁ μεταξὺ τῶν προσώπων αὐτῶν γάμος, συμφώνως πρὸς τὰ ὡς ἄνω ἰσχύοντα διὰ τὴν ἐξ αἵματος συγγένειαν.

γ'. Κωλύεται ὁ γάμος μεταξὺ συγγενῶν ἐξ ἀγχιστείας ἢ οἰονεὶ ἀγχιστείας κατ' εὐθείαν μὲν γραμμὴν ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δὲ μέχρι καὶ τοῦ τρίτου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου. Τὸ κώλυμα διατηρεῖται καὶ μετὰ τὴν λύσιν ἢ ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, ἐξ οὗ παρήχθη (κανὼν ΝΔ' τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἄρθρον 1357 Α. Κ.). Τὸ κώλυμα ἰσχύει καὶ ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἢ δικαστικῆς ἀναγνώρισεως τέκνου (ἄρθρον 1484 Α. Κ.).

Ἐπὶ γάμου δύο ἀδελφῶν μὲ δύο ἄλλους ἀδελφούς, ὡς ἀναφερομένου μεταξὺ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ κανόνος ΝΔ' τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου κωλυομένων ἐνώσεων, κωλύεται ὁ γάμος, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται τὸ μυστήριον νὰ τελεσθῇ ταυτοχρόνως.

δ'. Κωλύεται ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ ἢ τῆς ἀναδόχου ἢ τῶν κατιόντων αὐτῶν καὶ τῆς ἀναδεκτῆς ἢ τοῦ ἀναδεκτοῦ, ὡς καὶ τῶν ἀνιόντων αὐτῶν (κανὼν ΝΓ' τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου). Πρόσωπα ἔχοντα τὸν αὐτὸν ἀνάδοχον δὲν λογίζονται ὡς πρὸς τὸ κώλυμα πνευματικοὶ ἀδελφοί.

ε'. Κωλύεται ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ υἱοθετήσαντος ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοθετηθέντος. Τὸ κώλυμα διατηρεῖται καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς υἱοθεσίας (ἄρθρον 1360 Α. Κ.).

στ'. Κωλύεται ὁ γάμος χριστιανοῦ μετὰ μὴ χριστιανοῦ.

ζ'. Κωλύεται ἡ σύναψις τετάρτου θρησκευτικοῦ γάμου, ἐφ' ὅσον προϋπῆρξαν τρεῖς ἔγκυροι, ἀνεξαρτήτως τοῦ τύπου τῆς τελέσεως αὐτῶν (Τόμος τῆς Ἑνώσεως).

η'. Ἀπαγορεύεται ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ἐπὶ προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησαν καὶ διατηροῦν τὴν ιδιότητα κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ζ'. Τέλη ἐκδόσεως τῆς ἀδείας τοῦ γάμου

Ταῦτα ὀρίζονται ὡς ἰσχύουν σήμερον οὕτως:

α') Παράβολον τοῦ Δημοσίου 15,00 ΕΥΡΩ.

β') Κληρικόσημον 0,20 ΕΥΡΩ ἐπικολλώμενον ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ μελλονύμφου.

- γ') Κληρικόσημον 0,30 ΕΥΡΩ ἐπικολλώμενον ἐπὶ ἐκάστου πιστοποιητικοῦ ἀγαμίας τῶν μελλονύμφων.
- δ') Κληρικόσημον 1,50 ΕΥΡΩ, ἐπικολλώμενον εἰς τὸ Βιβλίον Γάμων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.
- ε') Ὶνσημον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας 1,00 ΕΥΡΩ, ἐπικολλώμενον ἐπὶ τῆς ἀδείας τοῦ γάμου.
- στ') Ὶνσημον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου 1,00 ΕΥΡΩ, ἐπικολλώμενον ἐπὶ τῆς ἀδείας τοῦ γάμου.
- ζ') Δι' ἔξοδα φακέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως 15,00 ΕΥΡΩ.

Η'. Ὶπανασύστασις τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου (ἄρθρον 1354 τοῦ Α. Κ.)

Ἀνασυνιστῶνται μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώπων οἱ μέχρι τρίτον τελεσθέντες Γάμοι.

Διὰ τὴν ἀνασύστασιν λυθέντος γάμου ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Μητροπολίτου ἄδεια ἀνασυστάσεως αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐν τῷ παρόντι καθοριζομένην διαδικασίαν ἐκδόσεως ἀδείας τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου.

Ὁ ἀνασυνιστώμενος γάμος δὲν θεωρεῖται νέος γάμος καὶ διὰ τοῦτο δὲν προσμετρᾶται κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 1378 (891/619) 16.6.1966 Συνοδικὴν Ὶγκύκλιον.

Θ'. Σύνταξις Βεβαιώσεως τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου (ἄρθρα 29 καὶ ἐξῆς τοῦ Νόμου 344/1976 (Φ.Ε.Κ. τ Α' 143) «Περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων»)

Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου, ὁ τελέσας τὸ μυστήριον πρεσβύτερος ἐφημέριος συντάσσει Βεβαίωσιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται, ὅτι ὁ τελεσθεὶς γάμος ἐτελέσθη συμφώνως πρὸς τὸν τύπον καὶ τὸ δόγμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ τόπος, τὸ ὄνομα τοῦ τελέσαντος αὐτὸν πρεσβυτέρου καθὼς καὶ τὰ στοιχεῖα τῶν συζευχθέντων καὶ τοῦ παραστάντος παρὰνύμφου.

Ταύτην ὑπογράφει ὁ τελέσας τὸ μυστήριον πρεσβύτερος ἐφημέριος, οἱ συζευχθέντες καὶ ὁ παρὰνυμφος, ὑποβάλλεται δὲ ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν εἰς τὸ Ληξιαρχεῖον τοῦ τόπου τῆς τελέσεως αὐτοῦ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ι'. Περίοδοι καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου

Ἀπαγορεύεται ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου κατα τὶς ἐξῆς περιόδους.

α'. Κατὰ τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην Τεσσαρακοστὴν, ἥτοι ἀπὸ τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας μέχρι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

β'. Κατὰ τὴν Τεσσαρακοστὴν τῶν Χριστουγέννων ἀπὸ 12ης ἕως 25ης Δεκεμβρίου.

γ'. Κατὰ τὸ δεκαπενθήμερον τοῦ Αὐγούστου ἀπὸ 1ης μέχρι 14ης.

δ'. Κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων (5ην Ἰανουαρίου), τὴν ἡμέραν τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κάρας τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου (29ην Αὐγούστου) καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (ἀφ' ἑσπέρας 13ης καὶ τὴν 14ην Σεπτεμβρίου).

ΙΑ'. Τόπος τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου

Τὸ μυστήριον τοῦ γάμου τελεῖται ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ συνωδὰ τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 563 (2555/3050) 1.10.1949 Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ. Διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 2850 (325, 204) 19.1.2007 Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ἀπαγορεύεται πλήρως ἡ τέλεσις τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων εἰς χώρους ἀλλοτρίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

ΙΒ'. Παράνυμφος

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 831 (2598/171) 25.11.1955 Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ἀπαγορεύεται ἐν Γάμῳ καὶ Βαπτίσματι ὀρθοδόξων νὰ παρίσταται ὡς παράνυμφος ἢ ἀνάδοχος μὴ ὀρθόδοξος.

Διὰ τῆς παρούσης καταργοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 4/23.11.2000 ἡμετέραν περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ὁ Καίσαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιὴλ

† Ὁ Καίσαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιήλ.